

Anna Marta Żukowska

Obraz Jezusa Miłosiernego w Krakowie-Łagiewnikach

Religious and Sacred Poetry : An International Quarterly of Religion, Culture
and Education 2/2, 273-278

2014

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

ANNA MARTA ŻUKOWSKA (Lublin, Poland)
E-mail: anmartzuk[at]interia.pl

Obraz Jezusa Miłosiernego w Krakowie-Łagiewnikach

Obraz *Jezusa Miłosiernego* [*Jezu, ufam Tobie*] autorstwa krakowskiego artysty malarza Adolfa Hyły (1897-1965) jest trzecim z kolei wizerunkiem „Bożego Miłosierdzia” nazywanym wersją łagiewnicką¹. Został namalowany, tak jak i dwa poprzednie, na podstawie wizji, jaką miała św. Siostra Faustyna w dn. 22 lutego 1931 r. w celi plockiego klasztoru. Napisała w swoim *Dzienniczku*:

„Wieczorem, kiedy byłam w celi, ujrzałam Pana Jezusa ubranego w szacie białej. Jedną ręką wzniesioną do błogosławieństwa, a druga dotykała szaty na piersiach. Z uchylenia szaty na piersiach wychodziły dwa wielkie promienie, jeden czerwony, a drugi biały. [...] Po chwili powiedział mi Jezus: Wymaluj obraz według rysunku, który widzisz z podpisem: «Jezu, ufam Tobie». Pragnę, aby ten obraz czczono najpierw w kaplicy waszej i na całym świecie. [...] Chcę, aby ten obraz [...] był uroczystie poświęcony w pierwszą niedzielę po Wielkanocy, ta niedziela ma być świętem Miłosierdzia”².

Wykonania obrazu podjął się – wspomniany już – A. Hyła, który zgłosił się do klasztoru Matki Bożej Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach z propozycją namalowania obrazu – wotum za ocalenie rodziny podczas wojny. Artysta, mimo że dysponował reprodukcją pierwszego dzieła (prototypu) w wykonaniu Eugeniusza Kazimirowskiego, wizerunek Jezusa Miłosiernego namalował według własnej koncepcji. Prace nad obrazem trwały od listopada 1942 r. do marca roku 1943. Uroczystego poświęcenia dokonał były spowiednik s.Faustyny o.Józef Andrasz³.

---

¹ Pierwszy obraz *Jezusa Miłosiernego* został namalowany w 1934 roku w Wilnie, przy współudziale Siostry Faustyny, przez Eugeniusza Kazimirowskiego (1873-1939), malarza, bliskiego znajomego ks. Michała Sopoćko. Po zakończeniu II wojny światowej obraz znalazł się na terenie ZSRS i ze względu na niebezpieczeństwo zniszczenia ukrywany był przez długie lata. Druga wersja, autorstwa malarza Stanisława Batowskiego-Kaczora (1866-1946), powstała w 1942 r. we Lwowie, na prośbę Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia i umieszczona w kaplicy Zgromadzenia w Warszawie. W czasie Powstania Warszawskiego spłonęła kaplica, a wraz z nią obraz. Źródło: *Droga Miłosierdzia. Wileńskimi śladami św. Faustyny*, bł. Księdza Michała Sopoćki i bł. Jana Pawła II. Opr. O. Jean Emmanuel CSJ, Vilnius, 2011/05/26, s. 3; oraz Święta s. M. Faustyna Kowalska, *Dzienniczek Miłosierdzia Boże w duszy mojej*, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2004, s. 509.

² Święta s. M. Faustyna Kowalska, *Dzienniczek Miłosierdzia Boże w duszy mojej*, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2004, Dz. 47, 49, s. 37. „*Dzienniczek*” św. Siostry Faustyny Kowalskiej © Zgromadzenie Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, ul. Żytnia 3/9, 01-014 Warszawa. All rights reserved. Wszelkie prawa zastrzeżone.

³ Święta s. M. Faustyna Kowalska, *Dzienniczek...*, op. cit., s. 509.

Okazało się jednak, że wymiary obrazu nie odpowiadają wymiarom ołtarza. W tej sytuacji Matka Irena Krzyżanowska zamówiła u Hyły drugi obraz, który wielkością i kształtem odpowiadałby wnęce ołtarza bocznego. Przedstawiał on Jezusa Miłosiernego na tle łąki i widniejących w tle krzewów. Plastyczna koncepcja obrazu budziła pewne zastrzeżenia ks. Michała Sopoćko⁴. W 1954 r. artysta – zgodnie z wizją s. Faustyny – przemaalował tło obrazu na kolor ciemny, a w dolnej partii usytuował posadzkę. Charakterystyczne dla tego wizerunku są dwa symboliczne promienie wychodzące z serca Chrystusa. Ich znaczenie Pan Jezus wyjaśnił następująco:

„Błady promień oznacza wodę, która usprawiedliwia dusze; czerwony promień oznacza krew, która jest życiem dusz [...].Szczęśliwy, kto w ich cieniu żyć będzie”⁵.

Wraz z rozszerzaniem się kultu Miłosierdzia Bożego kopie tej trzeciej wizualizacji, opatrzone słowami „Jezu ufam Tobie”, zaczęły się upowszechniać na całym świecie.

Wybrana bibliografia / Selected Bibliography / Selected Literature:

Bibliografia podmiotowa / Literatura źródłowa / Primary Literature:

Święta s. M. Faustyna Kowalska, *Dzienniczek Miłosierdzia Boże w duszy mojej*, Wydawnictwo Księży Marianów, Warszawa 2004.

Błogosławiony Ksiądz Michał Sopoćko, *Dziennik*, Opracowanie, wstęp i przypisy ks. Henryk Cierieszko, Wydawnictwo św. Jerzego w Białymstoku, Białystok 2010.

Bibliografia przedmiotowa / Opracowania / Secondary Literature:

Droga Miłosierdzia. Wileńskimi śladami św. Faustyny, bł. Księdza Michała Sopoćki i bł. Jana Pawła II. Opr. O. Jean Emmanuel CSJ, Vilnius, 2011/05/26.

The title in English: *The Picture Jesus of Mercy in Cracow-Lagiewniki*

Słowa-klucze: kultura chrześcijańska, malarstwo, Jezus Miłosierny, XX wiek, Kraków

Key words: Christian culture, painting, Jesus of Mercy, 20th century, Cracow

A picture on the cover of this volume:

The Author of the picture: Adolf Hyla (1897-1965). The Title: *Jesus of Mercy* (1943),

Obraz na okładce tego tomu:

Autor obrazu: Adolf Hyla (1897-1965). Tytuł: *Jezus Miłosierny* (1943).

Information about the Author in English:

Anna Marta Żukowska, PhD, associate professor at the Department of Nursery School Pedagogy, the Faculty of Pedagogy and Psychology of the Maria Curie-Skłodowska University in Lublin. She specializes in the history of the education in visual arts, in aesthetic education and art therapy. She

---

⁴ Błogosławiony Ksiądz Michał Sopoćko, *Dziennik*, Opracowanie, wstęp i przypisy ks. Henryk Cierieszko, Wydawnictwo św. Jerzego w Białymstoku, Białystok 2010, s. 123.

⁵ Święta s. M. Faustyna Kowalska, *Dzienniczek...*, op. cit., s. 122.

graduated from the Institute of Artistic Education at the Marie Curie-Skłodowska University (Lublin 1978) focusing her interests on sculpture and painting, wrote her doctoral dissertation entitled *Nauczanie rysunku w polskim szkolnictwie ogólnokształcącym w latach 1918-1939* [*Teaching Drawing in Polish Schools in the Years 1918-1939*] and was granted a post-doctoral degree in humanities (in 2011) on the basis of her monograph *Rysunek i wychowanie plastyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Polsce po II wojnie światowej* [*Drawing and Education in Visual Arts in Polish Schools after World War II*]. She was Head of the Department of Visual Arts Education at the Institute of Fine Arts, the Artistic Faculty of the Maria Curie-Skłodowska University. Her publications include: *Kształcenie i doksztalcanie nauczycieli rysunku dla potrzeb szkół ogólnokształcących w II Rzeczypospolitej* (Lublin 2003) [*Educating Teachers of Drawing for the Needs of Primary and Secondary Schools in Poland between the World Wars*], *Sztuka. Edukacja. Współczesność* (editor: Lublin 2007), [*Art. Education. Contemporary Times*], *Rysunek i wychowanie plastyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Polsce po II wojnie światowej* (Lublin 2009), *Koncepcje edukacji plastycznej w Polsce Ludowej* (ed. Mirosława Pawlik-Zalawska, Lodz 2009), [*Conceptions of Education in Visual Arts in the Polish People's Republic*], *Edukacyjny i terapeutyczny aspekt sztuki* (editor: Lublin 2013) [*Educational and Therapeutic Aspects of Art*]. Alongside with her academic work, she develops her artistic interests in practice. Her work includes religious art such as "The Sacred Heart of Jesus", "The Heart of Mary", "Our Lady of the Rosary", "Our Lady of the Priests". These paintings are up in the Church of Our Lady of Sorrows at Krasnik. E-mail: anmartzuk[at]interia.pl

[English translation by Teresa Bela]

Informacja o Autorce (po polsku) / Information about the Author in Polish:

Anna Marta Żukowska, Prof. Ph.D., prof. nadzw., doktor habilitowany nauk humanistycznych, profesorka Zakładu Pedagogiki Przedszkolnej Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Marii Curie Skłodowskiej w Lublinie. Specjalizuje się w zakresie: historii edukacji plastycznej, wychowania estetycznego, arteterapii. Ukończyła studia pedagogiczne z ukierunkowaniem na rzeźbę i malarstwo w Instytucie Wychowania Artystycznego w Uniwersytecie Marii Curie Skłodowskiej (Lublin 1978), doktorat uzyskała na podstawie dysertacji: *Nauczanie rysunku w polskim szkolnictwie ogólnokształcącym w latach 1918-1939*, habilitowała się w 2011 r. na podstawie rozprawy *Rysunek i wychowanie plastyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Polsce po II wojnie światowej*. W latach 2004-2011 pełniła funkcję kierownika Zakładu Edukacji Plastycznej w Instytucie Sztuk Pięknych Wydziału Artystycznego UMCS. Monografie: *Kształcenie i doksztalcanie nauczycieli rysunku na potrzeby szkół ogólnokształcących II Rzeczypospolitej* (Lublin 2003); *Sztuka. Edukacja. Współczesność* (redakcja, Lublin 2007); *Rysunek i wychowanie plastyczne w szkolnictwie ogólnokształcącym w Polsce po II wojnie światowej* (Lublin 2009); *Koncepcje edukacji plastycznej w Polsce Ludowej*, monografia zbiorowa pod red. Mirosławy Zalewskiej Pawlak (Łódź 2009); *Edukacyjny i terapeutyczny aspekt sztuki* (redakcja, Lublin 2013). Równoległe z działalnością naukową rozwija zainteresowania artystyczne. Jest autorką obrazów sakralnych: „Serce Jezusa”, „Serce Maryi”, „Matka Boska Różańcowa”, „Matka Boska Kapłańska” wyeksponowanych w Kościele Matki Boskiej Bolesnej w Kraśniku. E-mail: anmartzuk[at]interia.pl

Informace o autorce (v češtině) / Information about the Author (in Czech):

Anna Marta Žukowska, Prof. Ph.D., mimořádná prof., docentka humanitních věd, profesorka katedry předškolní pedagogiky Fakulty pedagogiky a psychologie Univerzity Marie Curie Skłodowské v Lublinu. Specializuje se v oblasti dějin výtvarné výchovy, estetické výchovy a arteterapie. Vystudovala pedagogiku se zaměřením na výtvarné umění v Ústavu umělecké výchovy Univerzity Marie Curie Skłodowské (Lublin 1978), doktorát získala na základě disertace *Výuka malby v polském všeobecně*

vzdělávacím školství v letech 1918–1939, habilitovala se na základě práce *Kresba a výtvarná výchova v polském všeobecně vzdělávacím školství po druhé světové válce*. V letech 2004–2011 zastávala funkci vedoucí katedry výtvarné výchovy v Ústavu krásných umění Umělecké fakulty UMCS. Monografie: *Vzdělávání a dovozování učitelů malby pro potřeby všeobecně vzdělávacích škol II. Polské republiky* (Lublin 2003); *Umění. Vzdělávání. Současnost* (redakce, Lublin 2007); *Malířství a výtvarná výchova ve všeobecně vzdělávacím školství v Polsku po druhé světové válce* (Lublin 2009); *Koncepce výtvarné výchovy v Polské lidové republice*, kolektivní monografie v red. Miroslawy Zalewské-Pawlak (Łódź 2009); *Výchovný a terapeutický aspekt umění* (redakce, Lublin 2013). Zároveň s vědeckou činností rozvíjí umělecké zájmy. Je autorkou sakrálních obrazů Ježíšovo srdce, Mariino srdce, Matka Boží Růžencová, Matka Boží Kaplanská vystavených v Kostele Matky Boží Bolestné v Krašniku. E-mail: annartzuk[at]interia.pl

[český překlad: Libor Martinek]

Informácie o autorke (v slovenčine) / Information about the Author (in Slovak):

Anna Marta Żukowska, Prof. Ph.D., mim. prof., docentka humanitných vied, profesorka Katedry predškolskej pedagogiky Fakulty pedagogiky a psychológie Univerzity Márie Curie-Sklodovskej v Lubline. Špecializuje sa na oblasť: dejiny výtvarnej výchovy, estetickej výchovy, arteterapie. Vyštudovala pedagogiku so zameraním na rezbárstvo a výtvarné umenie v Ústave umeleckej výchovy Univerzity Márie Curie-Sklodovskej (Lublin 1978), doktorát získala na základe dizertácie: *Výučba malby v polskom všeobecnovzdelávacom školstve v rokoch 1918 – 1939*, habilitovala sa v r. 2011 na základe práce *Kresba a výtvarná výchova vo všeobecnovzdelávacom školstve v Poľsku po druhej svetovej vojne*. V rokoch 2004 – 2011 zastávala funkciu vedúcej Katedry výtvarnej výchovy v Ústave Krásnych umení Umeleckej fakulty UMCS. Monografie: *Vzdelávanie a ďalšie vzdelávanie učiteľov malby pre potreby všeobecnovzdelávacích škôl II. Poľskej republiky* (Lublin 2003); *Umenie. Vzdelávanie. Súčasnosť* (redakcia, Lublin 2007); *Malba a výtvarná výchova vo všeobecnovzdelávacom školstve v Poľsku po druhej svetovej vojne* (Lublin 2009); *Koncepcia výtvarnej výchovy v Poľskej ľudovej republike*, kolektívna monografia v red. Miroslavy Zalewskej-Pawlakovej (Łódź 2009); *Výchovný a terapeutický aspekt umenia* (redakcia, Lublin 2013). Zároveň s vedeckou činnosťou rozvíja umelecké záujmy. Je autorkou sakrálnych obrazov: „Serce Jezusa“, „Serce Maryi“, „Matka Boska Różańcowa“, „Matka Boska Kaplańska“ vystavených v kostole Matky Božej Bolestnej v Krašniku. E-mail: annartzuk[at]interia.pl

[Slovenský preklad: Ivica Hajdučeková]

Информация об авторе (по-русски) / Information about the Author (in Russian):

Анна Марта Жуковская, проф. Ph.D., экстраординарный профессор, доктор гуманитарных наук, профессор кафедры дошкольной педагогики на психолого-педагогическом факультете в Университете Марии Кюри-Склодовской в Люблине. Специализируется в области художественного образования, эстетического воспитания и арттерапии. Получила образование по резьбе и живописи в Институте художественного воспитания в Университете Марии Кюри-Склодовской (Люблин, 1978). Защитила докторскую степень на основании диссертации «Обучение рисунку в польских общеобразовательных школах в 1918-1939 годах», хабилитирована в 2011 году на основании монографии «Рисунок и художественное образование в общеобразовательных школах Польши после Второй мировой войны». В 2004-2011 годах исполняла обязанности руководителя кафедры художественного образования в Институте искусств на Художественном отделении Университета Марии Кюри-Склодовской. Монография: «Обучение и переобучение учителей рисования для общеобразовательных школ Второй Речи Посполитой» (Люблин, 2003), «Искусство. Образование. Современность» (редактирова-

ние; Люблин, 2007), «Рисование и художественное воспитание в общеобразовательных школах Польши после Второй мировой войны» (Люблин, 2009), «Концепция художественного образования в Народной Польше» (коллективная монография под ред. Мирославы Залевской; Лодзь, 2009), «Образовательный и терапевтический аспекты искусства» (редактирование; Люблин, 2013). Одновременно с научной деятельностью занималась творчеством. Является автором сакральных произведений: «Сердце Иисуса», «Сердце Марии», «Матерь Божья Ружанцова», «Матерь Божья Капланская», выставляемых в костёле Матери Божьей Болесной в Краснике. E-mail: anmartzuk[at]interia.pl

[Русский перевод: Надежда Георгиевна Колошук]

**Інформація про автора / Довідка про автора (українською мовою) /
Information about the Author (in Ukrainian):**

Анна Марта Жуковська, проф., доктор гуманітарних наук (Ph.D.), надзвичайний професор на кафедрі дошкільної педагогіки у відділі педагогіки і психології Університету Марії Кюрі-Скłodовської в Любліні. Спеціалізується в царині історії художньої освіти, естетичного виховання та арттерапії. Закінчила студії зі спеціалізацією «різьба та малярство» в Інституті мистецького виховання в Університеті Марії Кюрі-Скłodовської в Любліні (1978). Захистила докторську ступінь на підставі дисертації «Навчання рисунку в польських загальноосвітніх школах у 1918-1939 роках»; габілітована в 2011 р. на підставі праці «Рисунок і художнє виховання в загальноосвітніх школах Польщі після Другої світової війни». У 2004-2011 роках виконувала обов'язки керівника відділу художнього виховання в Інституті мистецтв Художнього відділу в Університеті Марії Кюрі-Скłodовської. Монографії: «Навчання та перекваліфікація вчителів малювання для загальноосвітніх шкіл Другої Речі Посполитої» (Люблін, 2003), «Мистецтво. Освіта. Сучасність» (редагування; Люблін, 2007), «Малювання та художнє виховання у загальноосвітніх школах Польщі після Другої світової війни» (Люблін, 2009), «Концепція художньої освіти в Народній Польщі» (коллективна монографія під ред. Мирослави Залевської; Лодзь, 2009), «Освітній і терапевтичний аспекти мистецтва» (редагування; Люблін, 2013). Водночас із науковою діяльністю займалася творчістю. Є автором сакральних творів «Серце Ісуса», «Серце Марії», «Мати Божа Ружанцова», «Мати Божа Капланська», котрі виставлено у костелі Матері Божої Болесної у Краснику. E-mail: anmartzuk[at]interia.pl

[Український переклад Надія Георгіївна Колошук]

Звесткі пра аўтара (на-беларуску) / Information about the Author (in Belarusian):

Анна Марта Жукоўска, праф. Ph.D., праф. надзв., доктар гуманітарных, прафесар кафедры дашкільнай педагогікі факультэта педагогікі і псіхалогіі Універсітэта Марыі Кюры-Скłodоўскай у Любліне. Спецыялізуецца ў галіне: гісторыі выяўленчага выхавання, эстэтычнага выхавання, тэрапіі праз мастацтва. Скончыла педагогіку па спецыяльнасці скульптура і жывапіс у Інстытуце мастацкага выхавання Універсітэта Марыі Кюры-Скłodоўскай (Люблін 1978), ступень кандыдата навук прысуджана на падставе дысертацыі: Выкладанне малюнка ў агульнаадукацыйнай школе Польшчы ў 1918 — 1939 гадах, ступень доктара хабілітаванага атрымала ў 2011 г. на падставе даследавання Малюнак і выяўленчае выхаванне ў агульнаадукацыйнай школе Польшчы пасля II сусветнай вайны. У 2004 — 2011 гадах была загадчыкам кафедры выяўленчага выхавання ў Інстытуце мастацтваў факультэта мастацтваў УМКС. Манаграфіі: Навучанне і давучанне настаўнікаў малюнка для агульнаадукацыйных школ II Рэчы Пасталітай (Люблін 2003); Мастацтва. Выхаванне.

Сучаснасць (рэдакцыя, Люблін 2007); Малонак і выяўленчае выхаванне ў агульнаадукацыйнай школе Польшчы пасля II сусветнай вайны; Канцэпцыі выяўленчага выхавання ў Народнай Польшчы, калектыўная манаграфія пад рэд. Міраславы Залеўскай Паўляк (Лодзь 2009); Адукацыйны і тэрапеўтычны аспект мастацтва (рэдакцыя, Люблін 2013). Паралельна з навуковай дзейнасцю развіваюцца творчыя інтарэсы. З'яўляцца аўтарам сакральных карцін: „Сэрца Ісуса”, „Сэрца Марыі”, „Боская Маці Ружанцавая”, „Боская Маці Святарская”, выстаўленых у Касцёле Пакутуючай Боскай Маці ў Красьніку. E-mail: anmart-zuk[at]interia.pl

[Тлумачэнне на беларускую мову: Eugeniusz Pańkow і Olga Pańkowa]